

**Rzecznik
Finansowy**

www.rf.gov.pl

dr hab. Mariusz Jerzy Golecki

Warszawa, dnia 14 sierpnia 2020 r.

WBK.55.12.2020.MAO

RF/111/2020

Pan

Maciej Taborowski

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na Pana pismo z dnia 5 sierpnia 2020 r. (sygn.. V.7108.330.2020.BW) dotyczące sprawy wykluczenia osób po zakończonym procesie upadłości konsumenckiej w kontekście możliwości skorzystania z ofert kredytów i pożyczek bankowych, proszę o przyjęcie poniższych informacji i wyjaśnień.

Rzecznik Finansowy informuje, że nie otrzymał żadnego wniosku klienta wniesionego na skutek nieuwzględnienia roszczeń klienta przez podmiot rynku finansowego w trybie rozpatrywania reklamacji, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 1) ustawy z dnia o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz.U. z 2019 r. poz. 2279 t.j., dalej: ustawa o Rzeczniku Finansowym) w wyżej wskazanej sprawie. Jednocześnie wskazuję, że w ramach prowadzonego przez Rzecznika Finansowego systemu porad mailowych, Rzecznik Finansowy otrzymał jedną wiadomość przesłaną za pomocą poczty elektronicznej z zapytaniem o prawidłowość działania podmiotu rynku finansowego, który osobie fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą odmówił udzielenia kredytu hipotecznego ze względu na przeprowadzony proces upadłości konsumenckiej.

Należy zauważyć, że problem wykluczenia osób po zakończonym postępowaniu upadłościowym nie jest masowo sygnalizowany, jednak nie powinno skutkować to jednocześnie marginalizowaniu tego zjawiska. Rzecznik Finansowy nie otrzymał wniosków klientów o podjęcie interwencji wobec podmiotu rynku finansowego, ale nie jest to równoważne nieistnieniu takich sytuacji w praktyce.

Rzecznik Finansowy niejednokrotnie analizował kwestię działalności banków w przedmiocie oceny zdolności kredytowej. Jednocześnie, kredytodawcy są zobowiązani do dokonywania takiej oceny – między innymi przez obowiązek wynikający z treści art. 70 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe (Dz.U. z 2019 r. poz. 2357 t.j., dalej: Prawo Bankowe), art. 9 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. u. z 2019 r. poz. 1083 t.j., dalej: u.k.k.) oraz art. 21 ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1027 t.j., dalej: u.k.h.).

Celem oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego, na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego, utworzono Biuro Informacji Kredytowej S.A. z siedzibą w Warszawie. Dane objęte tajemnicą bankową (w tym dotyczące upadłości kredytobiorcy) mogą być przechowywane, co do zasady przez maksymalnie 5 lat od daty wygaśnięcia zobowiązania. Ponadto, na mocy przepisów ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 389 t.j., dalej: ustawa o BIG), tworzone są biura informacji gospodarczej, które dane o dłużnikach mogą przechowywać nawet przez okres 10 lat.

Rzecznik Finansowy pragnie podkreślić, że negatywnie ocenia występowanie ewentualnej praktyki kredytodawców, gdzie jedynym czynnikiem decydującym o odmowie udzielenia kredytu lub pożyczki jest fakt, że wobec wnioskodawcy zakończono wcześniej postępowanie upadłościowe. Okoliczność ta nie może zawsze i bezwarunkowo stanowić przesłanki do udzielenia odmowy przez bank. Podmioty rynku finansowego, oceniając zdolność kredytową, powinny brać pod uwagę różne czynniki, nie tylko obciążające wnioskującego, takie jak wspomniana wcześniej upadłość, ale również odnoszące się do realnej możliwości regulowania zobowiązania, jak choćby aktualne zatrudnienie, wysokość osiągniętych dochodów czy posiadany majątek pozwalający na ustanowienie zabezpieczenia dla zawartej umowy kredytu lub pożyczki. W ocenie zdolności kredytowej pod uwagę powinien być brany całokształt czynników wpływających na zdolność kredytową konkretnej osoby.

Rzecznik Finansowy zauważa, że ewentualne działania mające na celu przeciwdziałanie wykluczeniu osób po zakończonym procesie upadłości konsumenckiej w kontekście możliwości skorzystania z ofert kredytów i pożyczek bankowych wymagają przede wszystkim interwencji ustawodawczej. Rzecznik Finansowy zwraca uwagę, że zmiany w tym zakresie nie mogą jednak prowadzić do uprzywilejowania określonej grupy potencjalnych kredytobiorców w stosunku do klientów, którzy posiadali zaległości w spłacie

zobowiązań, uregulowali je, a mimo to mają utrudniony dostęp do kredytów i pożyczek z powodu przekazania danych o zaległościach do Biura Informacji Kredytowej S.A., jak i biur informacji gospodarczej.

Ufam, że przedstawione wyżej informacje oraz stanowisko okażą się przydatne w toku badania sprawy.

Łączę wyrazy szacunku